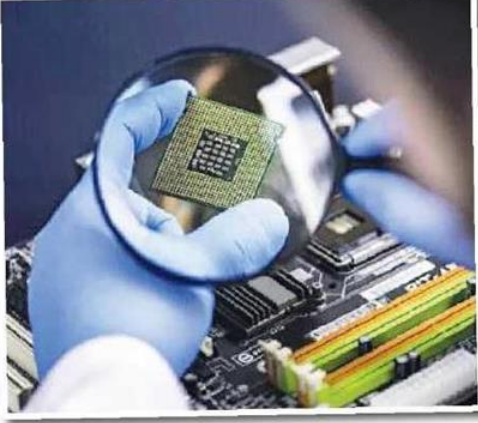

ÇİP KRİZİ BÜYÜYOR, ÜRETİM DURABİLİR! Telefonunuza sahip çıkın

Pek çok teknolojik üründe kullanılan çipin tedarikinde kriz büyüyor. Yakında cep telefonu gibi ürünlerde üretim durabilir

Fiyatlar artıyor

Dijital ürünlere artan talebin çip krizini daha da büyüttüğünü kaydeden Karabağlı, talepler karşılanamadığı için dolayısıyla ürünlerin fiyatlarının da arttığını kaydetti.

Mustafa
Karabağlı

■ Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği Başkanı Karabağlı, çip krizine ilişkin; "Ürünün satış fiyatını çipin belirlediği sektörlerde ciddi sıkıntı yaşanabilir. Herkes telefonuna sahip çıksın, 'Kırıl-sa da yenisini alırım' demesin. Çünkü yakında yenisini olmayacak" diye konuştu.

► Gizem Taban 3'te

ÇİP KRİZİ BÜYÜYOR: Telefonlara sahip çıkın

Kovid-19 pandemisi çip sektöründe de kriz yarattı. Yaşanan krizi değerlendiren ESİAD Başkanı Karabağlı, "Herkes telefonuna sahip çıksın. Çünkü kırılrsa yakında yenisini bulamayacaksınız" dedi

DÜNYAYI etkisi altına alan ve yaşamın pek çok alanını olumsuz etkileyen Kovid-19 pandemisi, çip sektöründe de kriz yarattı. Akıllı telefon, bilgisayar, ev aletleri, savunma sanayi ürünleri, otomobil gibi pek çok alandaki teknolojik ürünlerin üretiminde kullanılan çiplerin tedariki, salgın nedeniyle zorlaştı. Ege Sanayici ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Karabağlı, çip krizine yönelik değerlendirmelerde bulundu.

'TÜKETİM ARTTI'

Dünyadaki tüm piyasaların çip krizinden etkilendiğini belirten ESİAD Başkanı Mustafa Karabağlı, çip sektöründe yaşanan sorunun nedenlerini açıklarken, krizde gelinen son duruma ilişkin görüşlerini de aktardı. Pandemiyle birlikte arzda, üretimde, kapasite ve verimlilikte düşüşler yaşandığını vurgulayan Karabağlı, birçok sektörde olduğu gibi çip sektöründe de bu noktaya geldiğini söyledi. Karabağlı, "İnsanlar eve kapanınca, online eğitim, online toplantı gibi kavramlar ortaya çıkmaya başladı ve tablet, bilgisayar, kulaklık, kamera gibi ürünlere talep arttı, buna bağlı olarak ciddi bir çip tüketimiyle karşı karşıya kalındı. Neredeyse iki katına yakın bir kullanım ihtiyacı doğmaya başladı. Talebin artması, buna karşın arzın düşmesi tüm stokların erimesine, tüm kapasitelerin kullanılmasına rağmen çip üretimine hammadde tedarik eden alt sektörlerin ürettikleri ürünleri yetiştirememeleri nedeniyle sebep oldu" diye konuştu.

'80 HAFTAYA ÇIKTI'

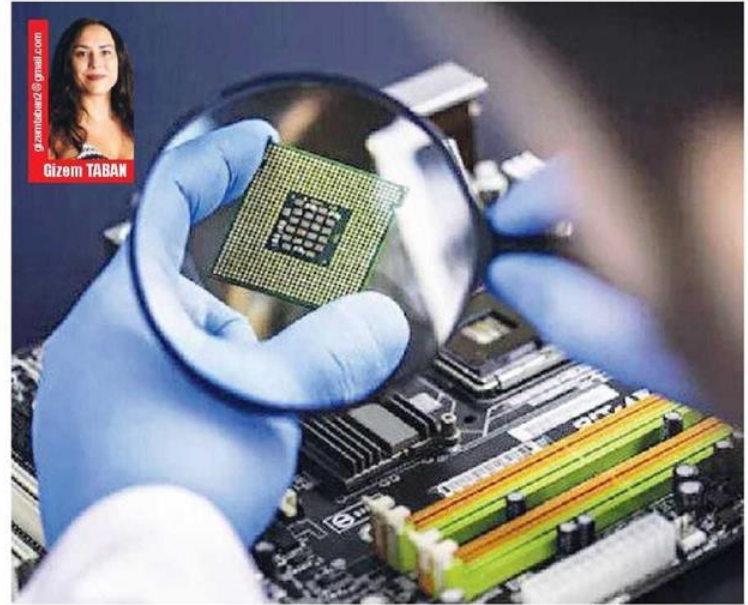
Çip sektöründe halihazırda uzun olan teslim sürelerinin sektörde yaşa-

nan kriz nedeniyle daha da uzadığını dile getiren Karabağlı, "Çip sektöründe zaten 10 haftadan 22 haftaya kadar uzanan teslim süreleri vardı, şimdi ise teslim süreleri daha da uzamaya başladı. Ve bu teslim süresi arttıkça çip kullanılan ürünlerin arzında sıkıntılar başladı. Çeşitli sektörler bu anlamda ciddi zarar görmeye başladı. Bunun yanı sıra, teknoloji geliştikçe çipin kullanımı daha da yaygınlaştı. Dolayısıyla bu durum tüketimi artırdı. Dünya bu konuda ciddi bir çıkmaza girdi. Şu anda bazı çiplerde teslim süreleri hemen hemen 80 haftaya çıktı. Neredeyse bir buçuk sene sonra sipariş alabileceğiniz bir teslim sistemine geçildi. Dolayısıyla öngörüye dayalı bir planlama sistemi oluştu. Bu da aynı zamanda bir panik havası yarattı. İhtiyacı 100 tane çip olan bir fabrika tedbir amaçlı 120 tanelik sipariş vermeye başladı.

Bu kez de suni bir talep artışı başladı. Sistem böyle bir kısır döngünün içerisinde dönüp duruyor" açıklamalarında bulundu.

'YOKLUK YAŞANACAK'

Özellikle, çip fiyatının ürünün satış fiyatını belirlediği sektörlerde ciddi sıkıntı yaşanabileceğini söyleyen Karabağlı, şöyle konuştu: "Örneğin; otomotiv sektöründe bir araba 100 bin dolara satılıyorsa çipin fiyatının 50 ya da 100 dolar olması otomotiv üretimini durduracak büyüklükte bir negatif etki yaratmıyor. Çünkü bu 50-100 dolarlık maliyet, araba üreticisini araba üretmekten vazgeçirmez. Ama belirli sektörlerde çipin fiyatının 3 dolar yerine 13 dolar olması o ürünün üretilmemesi anlamına gelir. Yani çipin fiyatının, ürünün satış fiyatını belirlediği sektörlerde bu durum

'KRİZDEN KOLAY KOLAY ÇIKILAMAZ'

'Bu krizden kolay kolay çıkılmaz' diyerek açıklamalarını sürdüren Karabağlı, çip üretiminin artırılması ve yeni üretim tesislerinin devreye alınmasının uzun süre gerektirdiğini belirtti. Karabağlı, "Şu an, yeterli teknolojiye sahip bir ülke bile talebi karşılamak için yeni bir çip fabrikası kurmak ve devreye almak istese muhtemelen bir-iki yıldan önce yapamaz" dedi.

ciddi anlamda yokluk yaratır. Bunun içerisinde; kulaklık da girer, uzaktan kumanda da girer, hesap makinesini de girer. Buna benzer ürünlerde yokluk başlayacak. Televizyon fabrikaları, tablet fabrikaları bu problemi ciddi olarak yaşıyor, yaşamaya da devam edecek. Otomotiv sektöründe bile bazı fabrikalarda üretim durdu."

Türkiye'nin çip üretimi için yatırım atağına bir an önce geçmesi gerekti-

Konuya ilişkin olarak Türkiye özelinde de değerlendirmelerde bulunan Karabağlı "Türkiye bir çip fabrikası kurmak istese beş seneden önce yapabileceği zor. Türkiye'de yapılan çip tesisinin verimli olması, dünya ölçeğinde ürünler çıkarması ve küresel düzeyde rekabetçi pozisyonda pazar elde edebilir konuma gelmesi muhtemelen 20 seneyi bulur" ifadelerini kullandı.

ğinin altını çizen Karabağlı, "Yatırım atağının bir an önce yapılması lazım. Geç bile kalındı. İleri teknoloji olan, komple hazır bir çipi Türkiye'de üretecek ve geliştirecek teknoloji transferini Türkiye'ye yaptırmazlar. Bundan dolayı biz kendi teknolojimizi, kendi insan kaynağımızla, üniversitelerimizle, akademisyenlerimizle, araştırma merkezlerimizle geliştirmek ve hayata geçirmek zorundayız" dedi.

Mustafa Karabağlı

Gizem TABAN